

PESTI FŐTEMLŐM

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

II. évf. 13. szám

Spirituális közösségi lap

2015. április

Tartalom:

- Ujjongó Alleluja
- Nagyheti liturgia
- Engesztelő áldozat
- Húsvéti ételszentelés
- A diadalmas Élet
- Karitás aktuális
- Jézus számara
- A Teljes Katolikus Liturgiáért Alapítvány
- Zenei események
- Templomunk és Környéke
- Húsvét- a missziós lelkület forrása
- A hónap szentje
- Programjaink

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Ujjongó Alleluja!

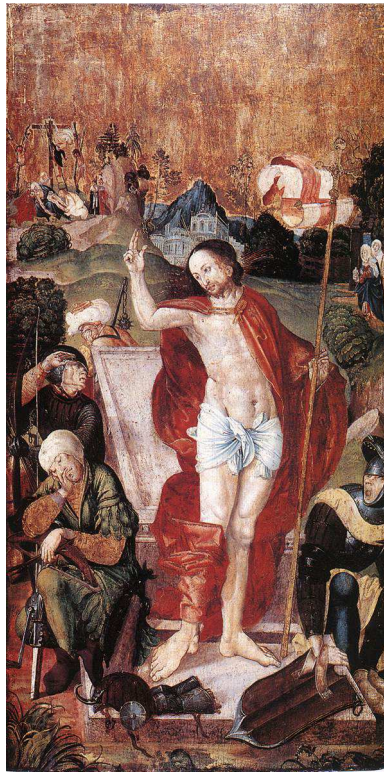
Keresztény életünket a felelősségteljes komolyság jellemzi. Ez így van jól, hiszen a fontos dolgokat komolyan kell venni, s akinek tartása van, vagy akire számítani lehet, az megfontolt, megbízható ember. Akiről viszont azt mondjuk, hogy „komolytalan” ember, azzal jól érezhetjük magunkat, az lehet „jó pofa”, de komolyan mégsem vesszük (mennyire hordozza nyelvünk a lényeges mondanivalót!). Keresztény himnuszköltészetünk azonban ismeri „a lélek józan mámorát” is. Az isteni szeretettel történő megrészegítő találkozást, s ennek nyomán lelkünk ujjongó örömét. Szédítő a bor hatása, s beleszédülünk Isten szeretetének mélységébe is. Ezt éli át a keresztény nép húsvét ünnepén.

Énekeljete az Úrnak új éneket – figyelmeztet a zsolttár. Mi ezt megtanultuk a Szentlélek ihlete nyomán. Még azok az invokációk is, melyeket Egyházunk átvett a zsidó liturgiából, egészen új tartalommal telítődtek. Ilyen az „Alleluja” énekünk is: „Dicsérjétek Isten” –szól a felhívás (a szóban fölismerhető a –ja, azaz Jahve – Isten gyök). Ám a kérdés jogos: miért dicsérjük Isten?

Már az ószövetségben a hívő nép válasza. Isten **szabadító tetteiért** illeti dicséret, hiszen kiharcolta őket az egyiptomi rabságból. Isten **hűségéért** is magasztalni kell, mert az ösziáknak tett **ígéreteket valóra váltotta**. Szövetségesként is hálával fordulnak hozzá, mert Jahve a **szövetséghez** rendíthetetlenül ragaszkodott, akkor is, amikor a választott nép megszegte azt. A „Seregek Ura” is magasztalást érdemel, hiszen

harcolt az ő népéért, mely ennek köszönheti létét.

Krisztus Egyházának a válasza hasonló tartalommal, de egészen más okokból táplálkozik. Isten **szabadító tettei** a bűn és a halál ígájából mentette meg az egész emberiséget. Krisztusban minden „**igenné vált**”, amit csak Istentől valaha is

kérhetett, várhatott az emberiség, sőt még azon felül is elképzelhetetlen mértékben. Krisztusban az Isten **új szövetségre** lépett az emberrel, melyben az Úr az ő törvényét az emberi szívekbe írta, bensőnkbe adta. Az Isten harcolt az ő népéért, amikor **Krisztus a sátánt legyőzte** a kereszten. Hiszen esélytelenné tette, hogy a gonosz valaha is véglegesen elszakíthassa az embert Istentől, aki elkötelezte

magát neki: életét áldozta érte. **Föltámadásával** pedig győzött a halálon, **életet ajándékozott** övéinek.

Visszafoghatja-e magát a hívő keresztény mindezek láttán? Nem szükségszerű-e, hogy éneke fölszáll az egek magasságába? Csodálni való-e, hogy a templom falait szétfeszíti az ujjongás hangja? Nem természetes-e, hogy Isten hasonlíthatatlan himnusz dicséri, magasztalja és áldja? Nem magától értetődő-e, hogy a lélekből túlcsoordul az öröm, és így Krisztus Egyháza nem szűnik meg dalolni? „Énekeljete az Úrnak új éneket, mert csodadolgokat cselekedett!”

Örömünk oka tehát Krisztus, a Föltámadott Úr, akinek köszönhetjük életünket és mindent. „Méltó a Bárány, akit megölték, hogy övé legyen a hatalom, a gazdagság, a bölcsesség, az erő, a tisztelet, a dicsőség és az áldás!” (Jel 5, 12) „Alleluja! Megkezdte uralmát Urunk Istenünk, a mindenható. Örüljünk és ujjongjunk, és dicsőítsük, mert eljött a Bárány menyegzőjének napja.

Menyasszonya felkészült. Megadatott neki, hogy ragyogó fehér patyolatba öltözzék.” (Jel 19, 6-8) A menyasszony az Egyház, a leölt Bárány Krisztus, a mi Jegyesünk. A nászrakoma, a szentmise asztala megterítve áll. A szeretetegység Krisztus áldozatának köszönhetően a szentáldozás révén megvalósul. A patyolat, melybe, mint nászruhába öltözünk a kegyelem palástja, a tiszta lelkek ékes köntöse. Az eseményhez illő ének hangzik: „Alleluja, alleluja, alleluja!”

Zoltán atya

Nagyheti szertartások

Március 29. VIRÁGVASÁRNAP

8.30 szentmise
10 óra szentmise
13 óra Régi rítusú szentmise
16 óra szentmise
17.15 vesperás
18 óra szentmise

Április 1. NAGYSZERDA

18 óra szentmise
utána Lamentáció

Április 2. NAGYCSÜTÖRTÖK

10 óra Olajszentelési mise a
Bazilikában
18 óra Szertartás Bíró László
püspök atya vezetésével
utána Lamentáció

20 óra Szertartás

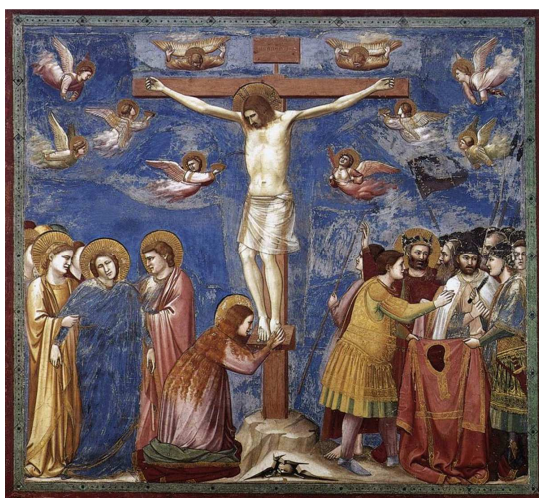
Április 3. NAGYPÉNTEK

15 óra Keresztút
18 óra Szertartás Bíró László
püspök atya vezetésével
utána Lamentáció

Április 5. HÚSVÉTVASÁRNAP

8.30 szentmise
10 óra ünnepi szentmise
körmenettel Bíró László
püspök atya vezetésével
(Mozart mise)
13 óra régi rítusú szentmise
16 óra szentmise
17.15. Ünnepi vesperás
18 óra szentmise

Április 4. NAGYSZOMBAT

Április 6. HÚSVÉTHÉTFŐ

10 óra szentmise
12 óra régi rítusú szentmise
18 óra szentmise

GYÓNÁSI LEHETŐSÉG

Nagycsütörtökön: 14-17 óráig
Nagypénteken: 9-12 óráig és 14-17
óráig
Nagyszombaton: 9-12 és 14-18 óráig

Az engesztelő áldozat

Ha a kereszténység lényeges eseményeinek és szavainak történetisége tarthatatlannak bizonyulna, akkor a hit elveszítene talaját. Ugyanis a hitnek „talaja” van abban az értelemben, ahogyan a János prólógusban elhangzik: „factum est” – az Ige testté lett, és közöttünk lakozék. Ez nemcsak a megtestesülésre érvényes, hanem az utolsó vacsorára, a keresztáldozatra, és a feltámadásra is, amely azonban egyben eszkatológikus, történelmen túli esemény is.

A történelmi kutatás, amelynek eredményei nagyon jelentősek, az abszolút bizonyosságot illetően határokbá ütközik, ugyanis ilyet minden részletre kiterjedően, saját természetéből következően nem szolgáltathat. A végső bizonyosságot maga a

hit adja meg, mégpedig akkor, ha egzisztenciánkat arra építjük.

A Szentírás kutatása azonban ad olyan érveket, vagy az ellenérvek cáfolatát, amelynek nyomán a „factum est” teljes komolysága és jelentősége felismerhető.

Jézus kereszt-halála, mint engesztelő áldozat: „factum est”. De az engesztelő áldozatnak, vagyis magának az engesztelésnek az értelmezése már sokak számára megterhelő problémát jelent. Ugyanis, ahogy ezt Benedek pápa részletezi a Názáreti Jézus c. könyvében, valójában ez a kérdés a mi isten- és emberképünket érinti, sőt meghatározhatja, eltorzíthatja azt.

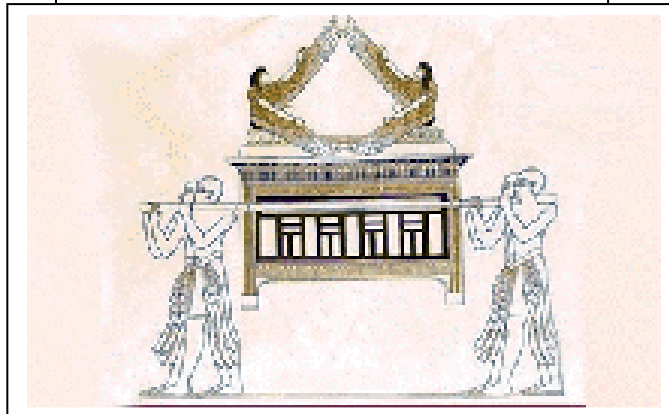
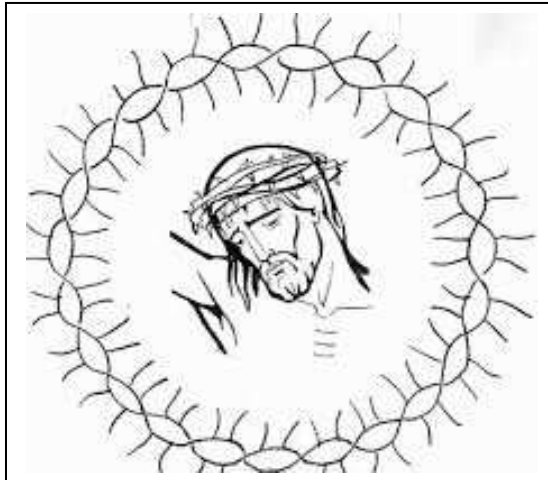
Összeegyeztethető-e az engesztelés gondolata egy tiszta istenképpel? Vajon Jézusnak nem éppen azért kellett eljönnie, hogy megszabadítson bennünket, egy olyan istentől, aki haragszik, büntet, félni és engesztelni kell őt? Olyan istentől, aki „vérig sértődik” és bosszút kíván állni? Nem méltatlan ez Istenhez?

Ami a legkönnyebben belátható és tapasztalható tény, az a gonoszság, jogtalanság, igazságtalanság jelenléte a világban. Ki

vitathatja ezt? Feltehetjük a kérdést, úgy is, hogy miért teremtett Isten ilyen világot, vagy miért engedi meg a rossz jelenlétét, amire racionális értelemben teljesen kielégítő választ nem kapunk.

Azt tudjuk, hogy a gonoszság, az emberben tud megnyilvánulni, titokzatos összefüggésben van szabadságával, a bűn pedig Istennel való viszonyával. A Gonosz azonban maga is misztérium, Isten adhat rá végső választ.

Ha úgy tesszük fel a kérdést, hogy miért engedi meg, hogy az Ő arcát a gonoszság bemocskolja, és torz istenképek formáját öltve kínozza és eltávolítsa tőle az embert, akkor válaszol, ha nem is végső kényszerítő erővel, hanem egy más nyelven, a szeretet nyelvéen.

Ebben az esetben eltűnik a szörnyűséges, végtelen értékű teljesíthetetlen áldozatot követelő isten, és megjelenik az igazi. Jól érzékeltetik ezt a szentírási képek. A Róm 3,25 szövegében Pál Jézust „hilasztérionnak” nevezi. A hilasztérium a szövetség

ládájának fedele, amelyet az engesztelés napján meghintettek az állatok vérével. A vér az ember életét jelképezte, vagyis az ember jelképesen, de a saját vérével próbálta engesztelni – a haragvó – Istent, tehát ő az, aki ad. A kiengesztelődés a hilasztériumra hulló, Istennek „adott” emberáldozati vér eredménye volt. A kereszténységben azonban ez a jelentés ellenkező előjelet kapott! Istent és embert nem a az ember adománya engeszteli ki egymással, hanem éppen fordítva, Isten az, aki ad és kiengesztel: a passióban a mocsok, a világ szennye a végtelenül tisztával érintkezik, Jézus lelkét, magát Isten Fiát érinti. Ellentétben azzal a véges világban törvényszerű jelenséggel, hogy a tisztátalanság a tisztaságot bepiszkítja, itt a fordítottja történik: a világot tisztátalanná tévő

minden jogtalanság és kegyetlenség érintkezik a végtelenül tisztával, amely (Aki) „felszívja” a világ mocskát és átváltoztatja a végtelen szeretet fájdalmában. A világtörténelemben először megjelent a végtelen Jóság, és – a világ szemében a teljes bukásban – megmutatkozott a történelem vége, a Jó minden gonoszságnál erősebb ellenereje.

Tehát ha újra feltesszük a kérdést, hogy nem kegyetlen-e Isten, aki végtelen áldozatot követel, és hogy a tiszta istenkép érdekében nem kellene-e lemondanunk az engesztelés gondolatáról, akkor a hilasztérion helyett a keresztre hivatkozunk. A keresztről kiinduló engesztelés pontosan fordítva történik, nem az ember engeszteli Istent a saját vérével és

erejéből, hanem Isten az, aki engesztel Jézus Krisztusban.

A világban tapasztalható gonoszság, jogtalanság, igazságtalanság létét nem hagyhatjuk válasz nélkül, fel kell dolgoznunk, mert mérgezi lelkünket tönkreteszi az embert, és kitermeli a torz istenképet, amelyet tagadnia kell, amelyet az ateizmus is – helyesen – tagad. Ugyanakkor soha nem tudunk erre a magunk erejéből igazi választ adni.

A választ Isten maga adta meg, magára véve a szenvedést, önmagát téve a kiengesztelődés helyévé.

BL

Húsvéti ételszentelés

A nagyböjt végeztével húsvét volt az első nap, amikor a hívek ismét húst vehettek magukhoz. A magyar „húsvét” elnevezés is innen ered. A hosszú koplalás után sokan mohón vetették magukat a finomságokra, aminek veszélyeire már Aranyszájú Szt. János is figyelmeztetett: *„Ne cselekedjétek úgy, mint sok keresztény, kik a böjt végével mintha rabságból szabadultak volna ki, minden illedelem nélkül sietnek az asztalhoz: mintha minden törekvésük az volna, hogy azon lelki hasznot, melyet a böjttől és általa nyertek, a mértékletlenség által minél hamarabb elveszítsék.”*

Ennek orvoslására rendelte el az Egyház a húsvéti ételszentelést. Először a VII században találjuk meg a ***húsvéti bárány*** megszentelését. Rómában már a IX. században megvolt ez a szertartás, ahol maga a pápa áldotta meg a húsvéti bárányt az utolsó vacsorát utánzó étkezésnél. A XI. században már Franciaországban és Spanyolországban is találkozunk vele, végül Németországban terjedt el. A bárányhús mellett már a X században föltűnik a sonkaszentelés is.

Régen a ***tojás*** sem volt böjti étel, viszont igen alkalmas átmenetnek tartották a böjtről a rendes étkezési módra. Ezért egyes helyeken húsvét napján kezdték meg ünnepélyesen a tojásvásárt, melynek öröme díszíteni, festeni is kezdték a tojásokat. Egyes népek a tojásról nevezték el az ünnepet is. A tojás ugyanakkor a feltámadás szimbóluma is (hiszen élő csibe kell ki belőle), vagy más értelmezés szerint héja az Ószövetséget, magva pedig az Újszövetséget jelképezi. Vörös színe emlékeztet Krisztus értünk kiontott vérére. A hagyomány szerint Mária Magdolna nyújtott át egyszer Tibériusz császárnak egy tojást e szavakkal: „Krisztus föltámadt”. A tojásszentelés már a XII. század óta benne van a szertartáskönyvekben.

Ősrégi a ***kenyérszentelés*** is. Amikor a középkorban egyre ritkább lett a hívek szentáldozása, a nem áldozó hívek számára a szentmise után megáldott kenyeret, *eulógiát* osztottak ki. Ez a szokás a keleti egyházakban a mai napig él, nyugaton pedig csak a húsvéti kenyérszentelés őrzi emlékét. Az említett ételeken kívül néhol tejet, mézet, retket és sőt is megáldottak húsvétkor.

Napjainkban – ahol még él a szokás - nagyszombat délutánján, vagy a húsvéti virrasztás végén, esetleg húsvétvasárnap a reggeli szentmisén történik a húsvéti ételek megáldása.

P. Kovács Ervin Gellért OPr

A diadalmas Élet

A tavasz üde szépségében szívünkben felragyog a legszentebb égi ajándék: üdvözítő Jézusunk dicsőséges feltámadásának mindent felülmúló öröme. Részesei lettünk megváltottságunk valóságának, Jézusunk kitérte a mennyek országa ajtaját. Most már csak rajtunk múlik, hogy eljussunk a megígért örök mennyei boldogságba.

Milyen gyönyörű, hogy az egyházi év legnagyobb, ünnepe, húsvét a természet megújulásának szívet-lelket felüdítő időszakára esik. Ég és föld az Élet győzelmét ünnepli.

A természetben rejlő törvények tökéletessége, a tavasz energiái nyomán

kibontakozó szépség felemeli szívünket akkor is, ha mindennapjainkban súlyos gondokkal küszködünk.

Az égből forrászó, minden bizonytalanságot elsöprő, megnyugvást adó, hatalmas mennyei segítő erő szükséges ahhoz, hogy felülemelkedjünk bizonytalanságainkon.

Gondjainkat jóságos Istenünk szent kezébe téve, vele mindent megbeszélve, könnyebb lesz megoldást találnunk nehézségeinkre.

Húsvét szent fényében már egészen más szemmel tekintünk gondjainkra. Üdvözítőnk kereszthalála és diadalmas feltámadása által megújította a föld színét. A szeretetét

tékozló bőkezűséggel nekünk ajándékozó Isten a mi biztos erőforrásuk.

Végtelen boldogság, hogy örökre velünk maradt az Úr! Hálátelt szívvel, tiszta gyermeki örömmel, csatlakozunk a pacsirták égbe szálló, Teremtőjüket dicsőítő énekéhez, köszönetet mondva húsvét szent ajándékaiért.

Elindultunk ragyogó húsvéti örömmel, üde tavaszi lelkesedéssel, Krisztus Urunkba vetett határtalan bizalommal azon az úton, amelyen ő jár előttünk. Hisszük, hogy átsegít bennünket nehézségeinken, és szent kegyelme által biztosan hozzá érkezőnk.

Dr. Szücs Judit

Templomunk és környéke

Időnként úgy érzem, hogy a mi csodálatos templomunk mindent kibír! Lelke van, hisz Isten háza.

Gondolataim az elmúlt 50 évre peregnék vissza a templomot körül vevő térrel és a környékkel kapcsolatban.

Emlékeimben először a sima, kavicsos fedett tér jelenik meg, a gyerekek játszótere, majd ezt követte a „gödör”, ami higiéniai szempontból nem volt alkalmas pihenésre. Harmadik, azaz a mostani szépen parkosított teret pár éve alakították ki.

Templomunk kibírta a teret körülvevő térnek többszöri átalakítását. Átélt nemcsak a térnek gyakran változó képét, de az elmúlt ezer év minden megpróbáltatását. És kibírta amikor az Erzsébet-hidat úgy építették újjá, hogy azt közvetlenül a templom oldalához „ragasztották”. Azóta is gyakran érzi a híd hatalmas forgalmának rezdüléseit, mozgását, de stabilan áll szemben a Dunával, ami szintén többször ijesztgette vízszintjének emelkedésével. Büszkén áll, mint szeretett városunk legidősebb temploma.

Gyakran kellett kívülről javíthatni, tatarozni, szépíteni, de belül is történtek tatarozások.

A legjelentősebbnek a pár évvel ezelőtti festés ill. tatarozás alkalmával felfedezett, csodálatosan épségben maradt a „Trónoló Madonna” falfestmény. Készítését a XIV.századra teszik.

Az elmúlt évben kezdődött a belső feltárás, ami régészek, művészettörténészek számára hatalmas feladatot jelentett és jelent ma is. A templom belső mélységeiben igazi kincsekre bukkantak.

Minket, oda tartozó hívőket, most fájdalommal tölt el szeretett templomunk állapota, hiánya. Ez a fájdalom érzelmi alapon működik. De ha nemcsak a szívünkre hagyatkozunk, hanem ésszel is szemléljük, akkor tudjuk, hogy felkészült, okos emberek igyekeznek kialakítani egy olyan művészi-kulturális teret, amelyet a következő évszázadok is elismeréssel szemlélhetnek.

Érzem, hogy majd egy még szebb, még értékesebb templomot kapunk és örömmel feledünk minden kellemetlenséget, de most még a búcsúzás fájdalma, a megszokott 50 év ismerete, szeretete, biztonságának jelenlegi hiánya munkálkodik bennünk. Persze „valamitől mi mindig búcsúzunk” (Reményik Sándor).

Mivel egész életünk búcsúzás valakitől, valamitől - ezt a húsvéti várakozás idejében jobban átérezzük és általa erősödik hitünk, tartásunk, reményünk.

Áldott húsvéti ünnepeket kívánok, szeretettel :

Okolicsányi Márta

Karitász aktuális

Újra lezajlott a tartós élelmiszer-gyűjtés. Köszönöm kedves mindnyájuknak az adakozást. A négy templom közössége kb. 1 tonna élelmiszert hozott, amit rászoruló családoknak, testvéreinknek továbbítunk.

Az országos karitász akció keretében 150 kg tartós élelmiszert továbbítunk Kárpátaljára a mostani gyűjtésből, hogy a háború sújtotta honfitársainkon segítsünk, velük ilyen módon is szolidaritást vállaljunk.

Karitász csoportunk szervezésében a Magyar Nemzeti Galériában voltunk a Budai Várban március 21-én. A Rippl-Rónai – Maillol kiállítást tekintettük meg. A belépőt és a szakvezetést a plébániai karitász csoportunk Tevékeny Szeretet Alapítványa biztosította. Ezen a minden jelenlévő számára örömteli és sok újdonságot hozó kulturális délelőttön kiszakadtunk a napi gondokból, szeretetközösségben voltunk együtt, betekinttünk a szecesszió művészetébe, megismerkedtünk a kaposvári születésű világhírű festőművészünkkel és francia szobrászművésszel és alkotásaikkal.

*Csorba Gábor
állandó diakónus*

Rippl-Rónai és Maillol

A Magyar Nemzeti Galéria új kiállítása a címben említett művészek barátságának 10 éves történetéről szól, akik a XIX. század végén Párizsban ismerkedtek meg. A kiállított képeken jól látható a hatás, melyet egymásra tettek, amely többek között a festmények témáiban, és az alkalmazott technikában mutatkozik meg. (Pl. Kalapos nő, Öreganyám, Idős asszony). A faliszőnyegeiken a természet vidám színei hívják fel magukra a figyelmet. Rippl-Rónai József korábról már ismert műve, a Vörös ruhás nő mellett látható Aristide Maillol faliképe.

A tárlaton a Nabik csoport – Pierre Bonnard, James Pitcairn-Knowles, Edourd Vuillard – festményei is helyet kaptak. Vasárnap délutánként négy előadás hangzott el a tárlathoz kapcsolódóan. Valamennyit a meghirdett címen, avatott művészettörténész tartotta, vetített képek segítségével. Számomra legemlékezetesebb Halász Ritáé volt, mert a Nabik párizsi művészcsoporthoz igen sok új ismeretet kaptam.

A két művész egymás mellett elhelyezett festményei mellett az egymáshoz írt leveleiket is elhelyezték, kivetítve a magyar nyelvű leglényegesebb mondatokat, angol nyelvű ismertetéssel.

Igen ötletes, a levélváltásból kiemelt, és mennyezetre applikált két kéz rajz.

A Földi Eszter rendezte Rippl-Rónai és Maillol tárlat igen jó benyomást tesz az érdeklődőre.

Két külön teremben az első emeleten láthatók Medgyessy, Ferenczy Béni stb. szobrai! Ezt mint időszaki kiállítást hirdeti a prospektus, de a nagyobb látogatottság érdekében szerencsésebb lett volna közelebb, a földszintre helyezni.

A Rippl-Rónai Maillol kiállítás április 6-ig tart nyitva.

Harangozó Ágnes

Jézus szamara

Mindenki életében vannak nagyszerű pillanatok, események, amelyekre örömmel és hálával tekint vissza, hiszen ezek az ünnepek megerősítenek, fokozzák a hála és köszönet érzését, s egyben irányt is mutatnak a jövőt illetően.

Számomra többek között egy ilyen meghatározó és sok élményt közvetítő ünnep volt az ezüstmisém. Zsúfolásig megtelt Szatmárnémetiben a Szentlélek templom, ahol akkor plébánosként szolgáltam. Ráadásul együtt voltunk és ünnepeltünk mind a szentmisén, mind pedig az azt követő ünnepi ebéden, amelyet a templom mögött felhúzott sátorban tartottunk meg. Abban a néhány órában csak mosolygós arcokat láthattam, s csak kizárólag olyanokkal találkoztam, voltam együtt, akiknek nagyon sokat köszönhetek. Ma is gyakran csalogatom elő emlékeimből azokat a pillanatok, szükségem is van rájuk.

Az ünnepi és hálaadó szentmise végén többen is szót kértek, figyelmességekkel, ajándékokkal és ötletes jókívánságokkal tették emlékezetessé ünnepemet. Visszagondolva arra is rádöbentem, hogy ekkor ünnepeltem utoljára Édesanyámmal.

Viszont őrzök egy másik emlékezetes pillanatot is. Bécsből eljött nagyon jó barátom, Alfred Weiss atya is. Róla érdemes megjegyezni, hogy nagy szerelme a Kolping mozgalom, egész életét erre áldozta. S teszi most is megszállottként 77 évesen. Valahányszor eljött hozzánk, hozott mindig egy kedves történetet is. Most sem volt ez másként: „Tibor, te egy nagy szamár vagy! – kezdte történetét. S légy rá büszke és ne feledd, hogy Jézus is egy szamár hátán vonult be Jeruzsálembe. Jézust hordozni egy életen át, elvinni másokhoz, örömteli hivatás...”

Első pillanatban sokan megdöbbsenek a szavakon. Én azonban azóta is sokszor elevenítem fel a történetet. Életre szóló hivatás: szamárként Jézust hordozni és elvinni másokhoz. Áldott Húsvétot!

Merlás Tibor

Kérjük, hogy személyi jövedelmeadójának 1%-val támogassa a Teljes Katolikus Liturgiáért Alapítvány működését, többek között folyóiratunk a Pesti Főtemplom további kiadását

18106974-1-41

Az Alapítvány fő céljai melyek érdekében tevékenységét folytatja:

A Budapesti Belvárosi Templomban a teljes katolikus liturgia lehetővé tétele és fenntartása, a templom, mint kulturális örökség megóvása, műemlék védelme, más templomok, egyházi és nem egyházi épületek, műemlékek, emlékművek felújítása, karbantartása, átépítése, építése, közösségi céloknak megfelelő átalakítása, üzemeltetése.

A Budapest-Belvárosi Főplébánia, mint egyházközösség munkájának segítése, szociális, karitatív, kulturális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, nevelés, oktatás, ismeretterjesztés, gyermek- és ifjúságvédelem, emberi és állampolgári jogok védelme, a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység.

A nagyhét és a húsvéti időszak zenei programjai:

Április 3. Nagypéntek 17 óra

Harmat Artúr: János-passió turbák

Croce: O vos omnes, Vittoria: Popule meus

Április 5. Húsvétvasárnap 10 óra

J. Haydn: Nelson mise,

Halmos László: Terra tremuit

W. A. Mozart: Ave verum,

A. Lotti: Regina caeli,

G. F. Händel: Halleluja

Április 19. Húsvét 3. vasárnap 10 óra

Hidas Frigyes: Missa brevis

Goller: Benedicite gentes

Cesar Franck: Panis angelicus

Halmos László: Jubilate Deo

Húsvét - a missziós lelkület forrása

A misszió szó jelentése a köztudatban küldetést jelent és erősen kapcsolódik hozzá az értelmezés, hogy el kell indulni valahová, meg kell érkezni és ott ki kell fejteni egy tevékenységet egy meghatározott cél érdekében. Vallási, ezen belül keresztény értelemben is ez a jelentés az elsődleges. Kézenfekvő Jézus Krisztus szavaira utalni: „Menjetek el a föld szélső határáig és hirdessétek az evangéliumot.” Itt tehát szó szerinti értelemben a helyváltoztatás is szerepet játszik a szó jelentésében. Az evangélium terjesztése földrajzi értelemben is évszázadokig tartó feladat volt, ma is tart, de mintha az iránya változóban volna. Kis túlzással: a föld szélső határaitól visszafelé irányul az eredeti kiindulópontok, a szekularizálódó Nyugat felé.

Lisieux-i Szent Teréz aki szinte gyermekként lépett a Karmelbe és haláláig nem lépett ki a kapuján, a missziók védőszentje lett? Nagyon sokat árul ez el magáról a hitről és az Anyaszentegyházról. A misszió nem utazás, nem kalandvágy kielégítés, nem siker hajhászás, még csak nem is hittérítés, a katolikus hit propagandája, hanem élet, amely az istenkép felragyogtatására irányul, mégpedig a szentjánosi értelemben: „Isten a szeretet”

A kérdés az, hogyan lehet ezt felmutatni. Kis Szent Terézben lángolt a vágy, hogy az isteni szeretet megtapasztalására válaszolva különböző hivatásokban egyszerre adja oda magát Jézusnak. Próféta, doktori, apostoli hivatást érzett, missziót nem egy földrajzi helyen akart teljesíteni, hanem minden

földrészen egyszerre. A mártíromság is erős vágya volt, nem is csak egyszerűen életének feláldozásával, hanem magát a mártíromság minden módjának egyszerre való átadásával. Miközben ettől a kielégíthetetlen vágytól szenvedve Szent Pál korinthusiakhoz írt levelét olvasta, megkapta a választ föl sem tett kérdésére, arra, hogy hogyan teljesülhetnek lehetetlen vágyai: „Törekedjete a legtökéletesebb adományokra, én azonban még egy felségesebb utat is mutatok neked” (1Kor 12,31) Ez az út magában foglalja az összes hivatást, átfog minden időt és teret, amely nélkül az összes hivatás alaptalan, értelmetlen, egyszerűen nincs.

Kis Szent Teréz, miután megragadta a legnagyobbat, eljutott az emberi lét legmagasabb pontjára, saját magát helyezte az egész egyházat fenntartó „Szívbe”. Így írt erről a lelki eseményről: „megértettem, hogy az én mindenné válni, minden hivatást átfogni akaró vágyam olyan gazdagság, amely könnyen tehetne igaztalanná engem, ezért arra használtam fel, hogy barátokat szerezzek magamnak vele. (Utolérhetetlen szentírásmagyarázata ez a Lk 16,8-nak: saját 'mindenné válni akarását' azonosítja a hamis mammonnal.)

Ahhoz, hogy az „igaztalanság” állapotát, a „hamis mammon „öncélú birtoklását el tudja kerülni, Teréznek egy olyan lelki kincset kellett, kapnia amelynek kérése a legnagyobb emberi teljesítmény: „a teremtmények legkisebbike vagyok, ismerem nyomorúságomat, gyengeségemet, de azt is tudom, hogy a nemes szívek és a nagy lelkek mennyire szeretnek jót tenni; kérve-kérlek tehát benneteket, ó mennyeknek boldog lakói, fogadjatok gyermeketekké, egyedül titeket fog megilletni a dicsőség, amelyet általatok elnyerek, de hallgassátok meg kegyesen az imámat, tudom, hogy vakmerő, azonban én mégis azt merészelem kérni, hogy kétszeres osztályrészt kaphassak a ti szeretetetekből.”

Kis Szent Teréz nagysága ebben rejlik, az ő útjában, a *kis útban*, vagyis, hogy a nagy tetteket majd végrehajtják testvérei, neki nem szabad. Ő majd „virágot fog hinteni, illatfelhőbe burkolja majd a királyi trónt, ezüstös hangján a szeretet himnuszát fogja énekelni”, vagyis: „nem engedek ki kezemből egyetlen kis áldozatot, egyetlen tekintetet, egyetlen szót sem és felhasználok minden dolgot, még a legapróbbat is arra, hogy szeretetből tegyem. Szeretetből akarok szenvedni, sőt örülni is, így fogok virágot hinteni a trónusod előtt.

A színtiszta szeretetből történt legkisebb moccanás hasznosabb számára, mint az összes művek együttvéve.

Mi ez a színtiszta szeretet és kinek a szívében van meg? A válasz így jelenik meg Teréznel: „ha a szeretet legmagasabb régiói felé törekszem, ha soha nem érhetnék is el oda, több gyönyörűséget ízeletem meg esztelen vértanúságomban, mint amennyit az örök haza boldogságában valaha is élveznék, hacsak valamilyen csoda folytán meg nem fosztanál az én földi reményeim emlékeitől.” Vagyis: *az elérhetetlenre való vágyakozásban már valamiképpen benne van maga az elérhetetlen.* A „Sasszem” és „Sasszív” – ahogy Teréz a nagy teljesítményeket jellemzi – nemcsak a „Sasoké” hanem a kis madaraké is lehet. Isten előtt nincs sas és veréb, csak madár, akinek vagy van „saszíve” és „saszeme”, vagy nincs. Ha „saszíve” van, akkor is fel tud emelkedni az isteni naphoz, ha a földön marad, és csak verdes a szárnyaival.

A kis madárnak abban van a nagysága, hogy nem csügged el, kitartóan csüng tekintetével az Isteni Napon. Néha ugyan azt veszi észre, hogy meglepte a vihar, és ilyenkor úgy rémlik neki, mintha nem is hinné már, hogy

az őt beburkoló felhőkön kívül még valami más is létezik. (Lelki sötéttség, mely tetőzik a hitelennes kísértében) „Ez azután a tökéletes öröm pillanata a szegény és gyenge kis jószág számára”. Teréznek ezek a mondatai, a „lélek sötét éjszakája”, Krisztusnak a kereszten elhangzott: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem” szavai által kifejezett mélységet idézik, amelyben Isten a legmagasabbrendű hivatást, a misszió forrását, az ember titkát tárta fel.

Erre hivatkozik II. János Pál pápa a Novo Millennio Ineunte c. apostoli levelében. A létezés értelmét az adja meg, hogy az ember mit gondol magáról, hogyan értelmezi magát. Az isteni kinyilatkoztatás továbbadásának kötelezettsége a misszió ebből következik. A szentek, köztük Lisieuxi Szent Teréz, ezt nem „tették”, hanem éltek, ami az életük átadását, oadaadását jelentette.

A missziós lelkület kifejeződése Lisieuxi Kis Szent Teréz szavaival:

„ Ó Jézus, hogyan mondjam el, az összes kicsi lelkeknek, hogy milyen kimondhatatlan a te leereszkedésed [...] De miért a vágy, hogy a te szereteted titkát másokkal is közöljem?”

BL

A hónap szentje: Szent Adalbert

Szüil. 956 körül Libice (Kelet Csehország), +997 április 23. Tentikken

Adalbert kora a német-római szent birodalom fölemelkedésével és a keletnémet területek evangelizálásának kezdetével esik egybe. A germánok és a szlávok, a kereszténység és a pogányság közötti egyre gyakoribb összeütközések kora ez, bizonyos tekintetben a későbbi közép-európai feszültségeknek, a kelet-nyugat ellentétének előrevetett árnyéka és előíze.

Adalbert származásában is megjelenik ez a polaritás. Ereiben apja, a cseh Szlavnik fejedelem részéről szláv, anyja, Adilburg részéről pedig szász, tehát germán vér folyt. A jó megjelenésű kis Vojtechet (így hívták) már származása miatt is kitűnő világi pályára szánták, de szellemi adottságai is jóval az átlag fölé emelték. Isten azonban áthúzta az emberi számításokat, mert nagyobb dolgot akart vele és képességeivel megvalósítani: magasztos apostoli hivatásra választotta ki. Súlyos betegséggel látogatta meg tehát a fiút, s a szülők fölismerték a jelet: a gyermeket Isten lefoglalta magának, az ő szent szolgálatára kell tehát adni. Így került a folyógyult fiú 972-ben a magdeburgi dóm jónévű iskolájába, hogy itt készüljön a papi hivatásra. Vallásosságával és okosságával kitűnt társai közül. Bérnálásakor vette föl az Adalbert nevet pártfogója, a magdeburgi érsek iránti tiszteletből. Az érsek halála után, 981-ben visszatért Prágába, ahol az első prágai püspök, Dietmar szentelte pappá. 983-ban, Dietmar halála után a püspökség alapítója, II. Boleszláv fejedelem, a papság és a nép egy akarattal Adalbertet választotta püspökkévé. Daliás alakja, főnemesi származása, cseh nemzetisége, a társadalmi érintkezésben való jártassága, szelídsége és képzettsége mind-mind jó ajánlólevél volt számukra. II. Ottó császár is jóváhagyta a választást. Adalbert családi kapcsolatait (anyja I. Henrik rokona volt) és német műveltségét tekintve ez érthető is. Különben sem akart ellentmondani az általános óhajnak, hogy ti. a püspökségnek hazai gazdája legyen. Így a veronai birodalmi gyűlésen 983. február 22-én beiktatták őt.

A mainzi érsek, Willigis szentelte püspökké még ugyanazon esztendő június 29-én.

Az otthoni fogadtatás örömmámorával szöges ellentétben állt a pásztor és a nyája között csakhamar megszülető feszültség. Adalbert befelé forduló természete, kolostor csendjére vágyódó lelke nem volt fölkészülve arra a küzdelemre és keménységre, melyet e félig civilizált és megtért nép vezetése, a sok pogány maradvány kiirtása (soknejűség, rabszolgatartás, varázslás, papok nősülése stb.) igényelt. Az állandó sikertelenségek, a hol innen, hol onnan fölbukkanó ellenállás megérlelték benne az elhatározást: 988-ban Rómába ment a pápához, s kérte, engedje őt zarándokként Jeruzsálembe, hogy ott szegényen és magányosan szolgálja az Urat. A montecassinói apát tanácsára változtatta meg a tervét, s lett bencés szerzetes 990-ben a Rómában fekvő aventinói görög kolostorban. A csehek azonban a mainzi érsekkel szövetkezve ismét megostromolták kéréseikkel. A pápa és az apátja iránti engedelmességből Adalbert ismét Prágába készült. A római kolostorból magával vitte 12 társát, s megalapította velük a brewnovi apátságot. Ez az apátság idővel igazi szellemi középponttá lett: sok püspököt, apátot, szerzetest adott Cseh-, Morva-, Lengyel- és Magyarországnak, számos misszionáriust küldött Oroszországba. Évszázadokon keresztül a keresztény vallás és kultúra sugárzó központja volt a nyugati szlávok számára. Adalbert már ezzel az egyetlen alapításával is kitörölhetetlenül beírta nevét Európa civilizációjának és hitterjesztésének történetébe. Az otthoni állapotok azonban nemigen javultak. A sok ünnepélyes ígéretből nem lett semmi. Alig törődtek az egyházi előírásokkal (pl. menedékjoggal) és a lelkipásztorok erőfeszítéseivel. Adalbert akarva, nem akarva

belekeveredett a szlavníkidák (saját családja) és a premyslidák közt dúló harcba. A békére és kiengesztelődésre törekvő püspök ismét föladta az egyenlőtlen harcot, s részben önként, részben kényszerítve, ismét elhagyta Prágát.

994-995-ben Magyarországon térített. Ő keresztelte és bérmálta meg többek között Szent Istvánt. Máig is ő az Esztergom-Budapesti Egyházmegye védőszentje. 996-ban megint visszatért római kolostorába. Ez év májusában koronázták császárrá III. Ottót, akire mély benyomást tett Adalbert őszinte és komoly vallásossága, jámborsága. Barátok lettek.

A pápa, kívánságára azonban folytatta prágai tevékenységét. A bencés szerzetes számára szent volt az engedelmisség. Jelentős része volt a császár vallásos és politikai gondolkodásának formálásában; megnyerte őt a keleti misszió ügyének is. Útközben kapta a hírt, hogy legközelebbi rokonait Csehország hercege, II. Boleszláv kegyetlenül meggyilkoltatta. Látva, hogy a családja nyújtotta támogatás semmivé lett, s nemzetségének esküdt ellensége került hatalomra, az eredményes munkát teljesen reménytelennek tartotta. Úgy látta, hogy a Prágába vezető út lezárult előtte. Prága helyett tehát Lengyelországba ment, és megalapította Meseritz kolostorát. Chrobry Boleszláv fejedelem támogatta, hogy továbbutazhassék az északon élő balti törzsekhez (Pruzzi, Prussen, később Preussen = poroszok), akik még nem kerültek érintkezésbe a civilizált világgal, s pogányság, erkölcsi elvadultság uralkodott közöttük. Adalbert 996/997 telén térített közöttük, de munkájának olyan leküzdhetetlen akadályai voltak, hogy úgy döntött, társaival együtt elhagyja a terméketlen ugart, és a litvánokhoz megy misszionálni. De mielőtt még elindulhatott volna, a pogányok egy lándzsával megölték: 997. április 23-án halt vértanúhalált Krisztusért a Nagat és az elbingi Weichsel közti Tentikkennél.

A lengyel herceg kiváltotta testét a gyilkosoktól, és Gnieznóban temette el. Már 999-ben a szentek sorába iktatta őt Szilveszter pápa. Sokan elzarándokoltak csodatévő sírjához, többek között barátja, III. Ottó császár is (1000). A császár, élve az alkalommal, Gnieznót a szent iránti tiszteletből érsekséggé avatta. Ami életében nem adatott meg Adalbertnek, hogy Prágában otthont és békés nyugalmat találjon, azt megadta az utókor a földi maradványainak, melyeket 1030-ban vittek a csehek Prágába. Adalbert tisztelete azóta nőttön nő, s a prágaiak hazájuk védőszentjét tisztelik benne.

A PLÉBÁNIA PROGRAMJAI

- Április 9. csütörtök 15. Karitasz-Szeretetláng imaóra
Az imaórákat követően 16 órakor szentmise. Helyszín: Szent Mihály templom, V. Váci utca 47/B. (Nyári Pál u. sarok)
- Április 13. hétfő 16.30 Karitás Hittan.
Vezeti: Csorba Gábor állandó diakónus.
Éves téma: A Szeretetláng lelki napló. Hogyan vonatkozik ránk is az Erzsébet asszonynak szóló égi üzenetek?
- Április 17. péntek 19 ó Night fever imaóra
- Április 23. csütörtök 17 ó Karitás Filmklub
Vezeti: Dudás Márta hitoktató. A film címe: A találkozás
Lélekelrésző találkozás Jézussal egy útmenti autóbüfében.
Rendező: David A.R. White. Hossza: 90 perc. Gyártási év: 2010.
- Április 24-25-26 Mariazelli zarándoklat
- Április 25. szombat 10 ó Karitás Teadélélött
Bitter Lajos akolitus Lelkigondozás címmel tart előadást

Karitás egészségügyi tanácsadás:

(A Budai Szent Imre plébániával együttműködve)
Vezeti: Dr. Till Gabriella belgyógyász főorvos
Minden szerdán 15.00-17.00 óra között.

Előzetes bejelentkezés **ELŐZETESEN SZÜKSÉGES** a 386-9194-es telefonszámon munkanapokon 9-16 óra között.
Hely: Szent Imre plébánia, 1114 Budapest, Himfy u. 9. (a Móricz Zsigmond körtér mellett, a Villányi út elején).

Karitás Ügyelet hétfőnként 14-16 óra között.
TERÉZ ANYA TEREM
Április 13. 20. és 27.
Telefon (csak ügyeleti időben): 06-30-710-9074

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

II. évf. 13. szám

A Belvárosi
Nagyboldogasszony
Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Merlás Tibor
Kovács E. Gellért
Csorba Gábor
Dr. Szűcs Gabriella
Okolicsányi Márta
Harangozó Ágnes

Lektorálta:
Rochlitz Kinga

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15.
tér 2.

Tel/fax: 318 3108

E-mail: prorsus@t-online.hu

Megjelenik:
12 oldalon

Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia

1056 Budapest Március 15. tér 2. Tel/fax: 318 3108 E-mail: belvarosiplebania@gmail.com

Irodaszolgálat: hétfő - szerda - péntek 9 - 12 ; 15.30 - 17.30

Irodavezető: Rochlitz Kinga